

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés

egész évre - - 12 korona.
fél évre - - 6 "
negyed évre - - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE
könyvkereskedő, a kinek a lap kiadóhivatala van.

Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
Nyilttér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele
milliméter-árszabás szerint a
Leopold Gyula

Videki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Közoktatásunk.

Az ország középiskolai tanárikara felzudult azon kísérlet ellen, mely a nyugdíjdíj 30 szolgálati évről 35 évre akarta felemelni, ellenben a heti 18 tanórát kettővel szaporította volna meg.

Háromezer tanár képviseletében 127 gimnázium, 28 reáliskola és 23 felsőbb leányiskola részéről mintegy 1500 tanár és tanárnő gyűlt össze folyó hó 7-én Budapesten s őszinte örömmel mondhatjuk, hogy az ország közvéleménye teljes szimpátiával fogadta a tanárok méltányos és igazságos fellépését.

Hiszen ami a nyugdíj-jogosultságot illeti, a 30 szolgálati év utáni nyugdíjra való jogot már 1771-ben kelt királyi rendelet megadja és az 1883: XXX. t.-cz. törvényes erőre emelte e százados intézkedést. Hát nem-e különös, rák módjára való visszalépés volna most másképpen gondolkodni és elkonfiskálni a százados jogot a nemzeti köznevelés lelkes harcosaitól?! Jó szerencse, hogy törvényt csak megfelelő törvénynyel lehet változtatni, ilyen törvényjavaslatot pedig a kormány nem is adott be. Ha pedig kerülő uton jutna eszébe valakinek ilyen hátrányosan köszönni meg a tanárikar érdemteljes fáradozásait, hát

annak a közvélemény elég érthetően megadta a választ.

Kétségtelenül kár, sőt nagy kár, hogy sok jeles, elméletileg és gyakorlatilag kiváló tanár legjobb testi és szellemi erőben 54—56 éves korában válik meg a katedrától s helyet ad esetleg elméletileg is, de mindenesetre gyakorlatilag kevésbé képzett kollégának, mert hát letelt a 30 szolgálati éve. Végül is a nemzeti köznevelés, a tudományok eredményes terjesztése csakis igazán hivatott és ezen hivatottságot sokszorosan bizonyított tanfériaktól függ. Tudjuk, hogy rengeteg sok a segéd-, a helyettes, az ideiglenes tanári alkalmazott, a ki epedve várja, hogy biztosítva lássa életpályáját és szolgálhasson a tudományok csarnokaiban, de a kiválóbb elméknek mégis meg kellene adni a lehetőséget, hogy legalább 35 évig, ha ő maga is akar, ne legyen kénytelen félrevonulni.

És igen jó lenne, ha a művelt, intelligens nagy közönség ne csak ilyen országos alkalommal, hanem állandóan, rendszeresen érdeklődne a tanügy iránt. A gimnáziumi oktatás fogyatékosága, hiányos eredménye, némely tanár elkaparintottsága, durvasága, vagy ami szintoly rossz: elnézése nagyon megváltoznék, ha élénk érdeklődés kísérné a nagy, művelt közönség részéről is a tanügye-

ket. Lehet, hogy csak elfogult szülő nem ítél helyesen, de az elfogulatlan közönség alapos tapasztalat után biztosan utalhat a hiányokra, mulasztásokra, kellő képzettség vagy megfelelő lelki műveltség nélküli állapotra. Végül is: minden iskola közvagyon, minden iskola nagy kötelességet és felelősséget vállal, midőn a nemzeti művelődés szolgálataiba lép, hat akkor mindnyájunknak kötelessége szeretettel, jó indulattal, elfogulatlanul, de erős akaratú támogatni és elősegíteni a tanárok és tanulók nemeres törekvéseit.

Egyházkerületi közgyűlés.

Az erdélyi református egyházkerület november hó 5-én kezdve három napon át tartotta meg rendes évi közgyűlését Kolozsvárt a tagok rendkívül nagyszámú érdeklődése mellett.

A közgyűlésen br. Bánffy Dezső főgondnok elnökölt, ki főgondnoki tisztségének negyedszázadát éppen most töltve be — a közgyűlés tagjai lelkesen ünnepelték a köztiszteltben álló főgondnokot jubileuma alkalmából.

Br. Bánffy főgondnok tartalmas szép beszéddel nyitotta meg a gyűlést, mely után dr. Kenessey Béla református püspök a töle megszokott ekkeszóval terjesztette be jelentését.

Mától fogva egy nőta, egy éles szó, egy hangos beszéd el ne szálljon lármás ajkaidtól, mert országos gyász űlte meg a sarkányfejes Kjudenát, a Nippon kegyelmes fiának aranyos palotáját, meghalt a császár ötödik felesége, a gömbölyü Aoyama, a milyen nem volt, nincs és soha nem is lesz. Gömbölyü volt, mint a nikam, fehér volt, mint a tenger habja, s ha beszélt, szebben csengett a hangja a samisennél. Tehát egy szó se legyen! A ki egy álló esztendeig, bontól bonig meg tudja állani a némaságot és még hozzá kicsit meggömbölyödik, könnyen bejuthat a megdicsőült Aoyama helyére. Értették?

Az asszonyok, lányok megértették, itt Howatowaban is, megértették a parancsot Kotóban is, Narában is és mindenütt, mert a császári parancsot országszerte kihirdették. Nem is beszéltek a japán asszonyok azontul; csak alighogy szavukat lehetett venni, vártak-vártak, mikor fogja őket ötödiknek beválasztani a Mikadó. Így szoktak hozzá lassankint a japán nők a hallgatashoz s bús reménykedéssel ma is várnak még valamit, maguk sem tudják mit.*

(Közi: Z.)

* A mi asszonyainkat kellene valami fortélylyal így elhallgattatni, megköszönnék férjemuraimék. Sz e d 6.

TÁRCZA.

Kelet költészetéből.

Japán női dal.

Csicsergő madárka
Szállott ablakomra,
Kérdi, mit csinállok,
Eresszem be, mondja,
Be is ereszteném
Ha nem lenne szárnya,
Könnyen megszökhetnek
És nekem az fájna.

Az, a ki az enyém,
Ne legyenek szárnyi,
Soha ne akarjon,
Tőlem messze szállni,
Mégfőzöm a rizsét,
Megvetem az ágját,
Kitalálnám leghőbb,
Legtitkosabb vágyát.

Maradj kis madárka,
Maradj te az ágon,
Ott van a te helyed,
Lombos, bimbós fakon, —
Hütlenség a kedved,
Röpködz jobbra-balra,
Mért hoznál bánatot
Egy gyenge asszonyra?

(Közi: Z.)

Ipri-aprótság keletről.

Japán-mese.

A howatowai leányok, asszonyok teaszedésből jöttek hazafelé s csengett ajkaikon az az örökös reminszcencziákból álló szomorú kis japándal, melyet ezer esztendeje is éppen így énekelték, mint most s melynek dallama azóta sem változott, mint a hogy azoknak a sorsa is a régi ósdi, a kik éneklik. Azt énekelték a kis tipegő apróságok:

Haja toro, maja toro
Basa sebito yuto wa,
Bakarosi wa otome
Ta kokoro na dora.

(Fel is forog, le is forog
A kocsinak kereké,
Balga a lány, a kinek
Szíve van csak s nincs esze).

Éppen a falu végehez értek a nótázók, mikor elejük toppant a község előjárója, a sánta Saibanku s hosszú bambusz botjával belebökve a levegőbe, ezeket mondta nagy hivatalos lendülettel a megijedt asszony-népnek:

— Csitt! Egy szót se többet howatowai asszonyok, leányok! Parancsot érkezett a fenyves Mikadótól (s itt levette szeles bambusz kalapját). Kinek rizskasája soha el ne fogyjon s papucsai ott szakadjanak el a Nirvána fehér mezőin,

Az első napon a választásokat ejtették meg, mely alkalommal a Bethlen-főiskola rendes tanárait választották a történelem és latin tanszékre Járai István, a mennyiség-tan-természettudományi tanszékre Ágay László és a rajztanári tanszékre Z. Kuöpfler Gyula, mindannyian a Bethlen-főiskola jeles képzettségű helyettes tanárai.

A Bethlen-főiskola előjáróságának világi tagjává megválasztották Szász József, vármegyénk főispánja és br. Bánffy Kázmír alispán, egyházi részről pedig ugyancsak az előjáróság tagjává választották Benedek Károly alvinczi lelkész, gyulafehérvári esperes.

A közgyűlés második napján, vasárnap délelőtt a theologia disztermében gyűltek össze a közgyűlés tagjai, honnan a magyar-utcai ref. templomba vonultak a 38 ifjú lelkész felszentelésére.

A felszentelést Kenessey Béla püspök vezette a kerületi esperesek segédletével.

Délben Kenessey Béla püspök adott disztribúciót megvendégelve a közgyűlés tagjait és az újonnan felszentelt lelkészeket.

Hétfőn délelőtt folytatták a közgyűlés tárgysorozatának letárgyalását, — délben pedig Lészay Ferencz főgondnok adott fényes ebédet, melyre nemcsak a közgyűlés tagjai, de a kolozsvári más hitfelekezetek lelkészei is hivatalosok voltak.

Városunkból a közgyűlésen Zeyk Dániel főgondnok Lázár István, Fejes Áron, Molnár Károly, Báthory Gyula, Zayzon János tanárok, Jancsó Sándor és Gáspár János vettek részt.

A polgári perrendtartás.

(Ü. L.) Bevezem a perrendtartásról szóló ismertetésemet, amit a bizottság az elmúlt heten letárgyalta.

A házassági pereknél kimondott, hogy a házassági perek illetékessége, ne, mint a javaslat kontemplálja, első sorban a férj lakóhelye, hanem a legutolsó együttlakás helye szerint dőljön el. Ez helyes módosítás volt, mert a jognak minden irányban és mindenkiel szemben kell érvényesülnie, míg ha a férj lakóhelye állapítja meg első sorban az illetékességet, ez a férjnek a nővel szemben igen igazságtalan előnyt nyújt, amely előnyt különösen a szegényebb néposztálynál, ahol a lakóhelyváltozás igen gyakori gyors egymásutánban történik, erősen érzéti káros hatását a nővel szemben.

Elfogadtattott azon módosítás is, hogy házassági perekben mondassék ki a teljes ügyvédi kényszer. Azzal indokoltattott ezen módosítás, hogy a házassági perek rendesen bonyolultabb természetűek, a felek hosszadalmas előadása a bíróságra igen nagy idővesztést hozna, miért is a bíróság érdeke szempontjából kérték a módosítás elfogadását az eüzetten allok. Bár van némi igazság a felhozott érvekben, mindazáltal még sem volt helyén az elfogadása, mivelhogy az államhatalom a házassági pereket a felekre mintegy rákényszeríti, mert ezeket a kérdéseket a felek per nélkül nem rendezhetik. És így nem méltányos, ha az állam a feleket ezenfelül még az ügyvédi képviselő kényszeréből kifolyó költségekkel is terhelje.

Ujítás a mostani gyakorlattal szemben a 644. §. azon intézkedése, mely az eddigi házasságvédői intézmény mellőzésével a királyi ügyészre, illetőleg a királyi főügyészre és koronagyűlésre bizza a házassági perben a közjogi és erkölcsi

természetű érdekek képviselőjét. A királyi ügyész befolyása a javaslat szerint indítványok tételére is kiterjed, sőt a semmiségi perekben a felek jogát is gyakorolhatja. A fennebb vázolt javaslat győzői megpróbálták a királyi ügyész hatáskörét szűkebb körre szorítani, úgy hogy az ügyész a perekben új tényeket és bizonyítékokat ne adhasson elő, ly irányban indítványokat ne tehesen. Észert az ügyész hatásköre lenne, hogy az iratokat megtekintheti, határozat előtt észrevételeket tehet és a határozatok ellen felebbezéssel élhet. Az ily kívánati indítványnak nem lett fogadtatva, a bizottság többsége az eredeti javaslatot fogadta el. Elvégre a házasságot nem tekinthető kizárólag magánjogi szerződésnek, mert közérdeku szempontokat is érint, ép ezért szükséges a válopereknél bizonyos fokú közjogi ellenőrzés. És így örvendetes a házasságvédői intézmény eljettése s megnyugvással fogadhatni az ügyész-ségi ingerencia behozását, mert az mindenkor a közjogi és etikai érdekeket fogja szolgálni. A javaslat álláspontja nyilván kivehető, hogy a házassági intézmény nemcsak magánjogi, de társadalmi, sőt közjogi intézmény is és ezért a házassági váloperek nem lehet minden felügyelet nélkül hagyni. Ha szükséges ez a felügyelet, az első sorban az ügyész-séget illeti meg. Az ügyész-ség kipróbált és mindenképpen bevált intézmény, melyre nyugodtan lehet azt a befolyást bízni, amit a szakasz neki ad. Azon aggodalom, hogy az ügyész-ség esetleg a kormány részéről a közérdek rovására befolyásolható lesz, oly felelem, mely egy a neveléssel, amolyan kákná csomó keresés. Ne feledjük s e folytán ismétlem, hogy a házasságnak fontos közjogi vonatkozásai vannak, amit mutat az is, hogy a házassági törvényben taxatíve fel vannak sorolva azok az esetek, melyekben az állam a házasság felbontását megengedi, ezért biztosította az állam a befolyását a házassági perekre. Régebben a házassági perek hivatalból való felülvizsgálatával és a házasságvédői intézményvel. A hivatalból felterjesztés, az esetek túlnyomó számában el lett törölve az 1907. évi perrendi novellával, ha pedig a közérdek képviselőtől van szó, arra van nekünk intézményünk a királyi ügyész-ségben. Az ügyész visszaéléseitől nem kell felni, mert az ő tevékenysége nem lehet egyéb, mint a törvénynek érvényt szerezni és vég-eredményében a bíróság dolga, hogy a törvényt alkalmazza.

Ujabb vita támadt arról, hogy a válo felek bejelentéséről teljesen ki legyen-e mindenki zárva a helyiségből, amint a javaslat tervezi, avagy a felek ügyvédjei jelen legyenek-e. Az elfogadtattott el, hogy a felek képviselőinek jelenléte a bejelentésnél megengedhető. Hat lehet igaza a bizottságnak, de az sem tagadható, hogy a javaslat intézkedése is helyes volt, mivel a felek beavatkozásának a bejelentésnél még jelek útján sem lehet helye, mivel akkor a bejelentés egész intézményének nincs értelme és a királyi ügyészt sem lehetne abból kizárni.

A javaslat azon rendelkezésével szemben, hogy az okirat megsemmisítését csak az okirattal jogokat érvényesíthet, az is kimondott, hogy kérhesse a megsemmisítést a kötelezett is, ha errefőle érdeke van, például ha az elvett váltó-úrlapot elfogadóként aláírta.

A választott bíróságról rendelkező részről a bizottság elhatározta, hogy a va-

lasztott bíróság köteles az eljárásnál jegyzőkönyvet felvenni. A tárgyaláson a felek ügyvéd által képviseltethetik magukat. A bíróság önmaga állapítja meg díjait, mely megállapítás ellen a rendes bírósághoz felfolyamodásnak van helye, hogy az önhibájából kesedelmes vagy a választás elfogadásával kötelezettségének eleget nem tevő választott bírót a felkérélmére a rendes bíróság kétezer koronáig terjedhető pénzbírsággal sújthatja.

Még csak egy nagyobb vitáról emlékezem meg, mely korábban elfogadott új intézkedés gyauánt hatszáz koronáig terjedhető bíróságot szab a félre vagy képviselőjére, ha tudva nyilvánvalóan valótlan tényeket vagy támogatásokat terjeszt a bíró elé. Az új intézkedést a bizottság csaknem egyhangulag fogadta el.

A javaslat letárgyalásával Darvai Fülöp meleg felszólalásban emlékezett meg a javaslat európai híru szerzőjének, Plósz Sándornak nagy érdemeiről és odaadással teljesített becses kodiifikáló munkásságáról; egyben jegyzőkönyvi köszönetet indítványozott. A bizottság egyhangú eljenzések közt emelte határozattá az indítványt. Én is büszke vagyok arra, hogy a kolozsvári egyetemen hallgatója voltam Plósz Sándornak, harmincznyolcz év telt el azóta, hogy miut jogász hallgattam, de emlékemben maradt a gyönyörű előadása.

Vegyes hírek.

— **Személyi hir.** Baró Bánffy Kázmír, vármegyénk érdemes alispánja, mint értesítünk, a súlyos operáció után annyira jobban van, hogy naponta pár órára az ágyat már elhagyhatja. A javulás állandó és most már minden veszélyen túl van.

— **Halálozás.** Gr. Bethlen Sándor gezei nagybirtokos, orsz. képviselő, vármegyei közéletünk régi előkelő és rokonszenves tagja, f. hó 8-án Kolozsvárott meghalt. A megboldogult főur igazi őszinte és lelkes ragaszkodással, nemes jó szívvvel vett részt vármegyénk ügyeiben, híven osztozott a törvényhatóság örömében és bánatában mindenkör. Áldott legyen az emlékezete! — Reithoffer Alajos vizaknai lakos folyó hó 3-án életének 6-ik évében meghalt.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Burger Mihály nagyenyedi adóhivatali tisztet adóhivatali segédde nevezte ki.

— **Országos Bethlen-nap.** A budapesti egyetemek és főiskolák protestáns hallgatóinak Bethlen Gábor-köre a múlt évben megkezdett mozgalmának fejlesztésé-
képpen ez évben országos ünnepek keretében teszi emlékeztetéssé Bethlen Gábor erdélyi fejedelem halálának november 15-iki évfordulóját. Nemcsak a főváros közönsége ünnepel ekkor, hanem a protestáns egyházak révén a vidéki társadalmak is résztvesznek e megemlékezésben. November 13-án délelőtt a kör nagyobb szabásu ünnepséggel kapcsolatosan megkoszoruzza Bethlennek a köröndön levő szobrát. Az ország protestáns egyházaiban az évfordulóhoz legközelebb eső vasárnapon, szintén november 13-án megemlékeznek a nagy fejedelemről. Az egész magyar protestantizmusra kiterjedő mozgalmat az egyházkerületeket vezető püspökök, főgondnokok és felügyelők ajánló soraikkal támogatják. A november 13-án tartandó istentiszteletek alkalmával egybegyűjtött perselypénzek a Budapestre kerülő

Értesitem a t. közönséget, hogy helyben, 10 napig működésemet megkezdtem. Készíték a modern

higiénikus fogászat

terén előforduló különlegességeket, u. m. kicsorbult vagy letört fogakat porcellánnal, elől hiányos fogakat arany csappal (stift) pótolok, régi fogakat arany vagy platínával készítek (Amer. rendsz. hidmunka), egész fog-sorokat, arany lemezre porcellán fogakat forrasztva alkalmazok, ami által a régi használatban levő kaucsuk által okozott szájbűz megszűnik, ferden nőtt fogakat preczízen szabályozok, stb.

Hivatkozva, hogy e vármegyében már 16 év óta általános meglegedésre működök, továbbá, hogy a székes-fővárosban 21 év óta fennálló intézetemet csakis kényes izlésű egyének látogatják, elég garancia, hogy a t. közönség szíves bizalommal meglátogasson.

Kiváló tisztelettel:

268 - 6 **Prohászka Sándor**
műfogszépeialista.

Nemzeti szálloda, ajtó 3. sz.
Intézetem és laboratóriumom Budapest,
VII. ker., Erzsébet-körút 29. II. 15.

5485—1910. közig. szám.

Pályázati hirdetemény.

A nagyenyedi iparos- és kereskedőtanonc-iskolánál az 1910—11, 1911—12 és 1912—1913. tanévekre betöltendő, a közismereti tárgyak tanítására kötelezett, három egyenkénti évi 420 korona fizetéssel javadalmazott iparos-tanonciskolai **tanítói állásra**, továbbá a kereskedőtanonciskolánál az olvasás-írás, földrajz és kereskedelmi levelezés tanítása kötelezettségével járó egyik, és a számtan, könyvvitel és váltoisme tanítása kötelezettségével járó másik **tanítói állásra** mely utóbbiak évi 480 koronával vannak javadalmazva, pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik a kérdéses állásokat eluyerni óhajtják, hogy képesítésüket igazoló okmányukkal felszerelt kérésüket **f. év november hó 15-ig** hozzám adják b.

Nagyenyed, 1910. október hó 30.

Lengyel György,
polgármester.

274 1—1

Hirdetéseket jutányosan vesz fel
kiadóhivatalunk

	
Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r.-t. Részvénytőke 400.000 kor. Tartalékalap 210.000 kor.	
Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezeségre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhiteli pénzintézetek részvényeire.	Vásárol és elad értékpapírokat.
Leletbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés örzési díj mellett.	Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.
Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számitol le.	Allandó betétet a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.
Nyitva áll hétköznapi d. e. 9—12-ig, d. u. 3—4-ig.	Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

forduljon minden érdeklődő,
ki súlyt fektet elsőrendű fajtisza anyagra

NAGYENYED re
Alsófehér m.

Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, díszoszerjek, tülevelűek, kerítésnövények,
hogyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok. elsőrendű áru
európai és amerikai sima és gyökeres vesszők.
(Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Tarsai
faiskolák és szőlőoltványtelepek



Egy okos fej

tudja milyen nagy előnyökkel jár a tápszerek használata; azok elsajátítása a háziasszonyok előhaladását bizonyítja.

A dr. Oetker-féle sütlőpor, ára 12 fillér, helyettesíti az élesztőt, sültünk vele kalácsot, tortát, linezi tészta és sok mindenféle süteményt éstészta. Használatával a tészta nagyobb, kellemesebb, jobb ízű és könnyen emészthető.

A dr. Oetker-féle Puddingpor, ára 12 fillér, tejjel főzve adja a legfinomabb és a legolósabb könnyű utánétket gyermekeknek és felnőtteknek.

A dr. Oetker-féle Vanília-cukor, ára 12 f., használható a csokoládé vanillázásához. Puddinghoz, tejhez, krémekhez, mártáshoz stb., teljesen pótolja a drága vaníliát. Egy csomag tartalma megfelel: 2—3 rúd jó vaníliának.

Megfelelő használati utasítás minden csomagon olvasható. Minden fűszerkereskedésben kapható. Recept leírás ingyen. 200 8—26

Dr. Oetker A. Bielefeld és Bécs.
Nagyenyeden kapható Odor Béla gyógyszerésznél.



Fogorvos 263 — 4

PERL JÓZSEF
American Dentist

Nagyenyedre megérkezett.

Elvégez minden fogorvosi műtétet, u. m. foghuzás, helyi érzéstelenítéssel arany és más töméseket, műfogak és teljes fog-sorok szájpaddás nélkül, korona s hidmunkákat.

Lakása: **Szeidl-szálloda 3. sz.**
Rendel d. e. 9—12., d. u. 2—5-ig.

BUTOR-RAKTÁR



KUNSCH ANTAL
épület- és butorasztalos
NAGYENYED, Rózsa-utoza,
a vármegye házzal szemben.

Elvállal mindennemű épületmunkákat. Készít es raktáron tart nagy választékban saját műhelyében készült teljes lakásberendezéseket minden stílusban a leg egyszerűbbtől a legfinomabb kivitelben, saját tervei vagy adott tervek szerint. **A műhelyében készült munkákért a legmesszebbmenő jótállást vállalja.** Nagy választék **vas- és réz-butorokban**, ugyszintén mindennemű **kárpitozott butorokban**

194 21—25

Friss töltésű bor- és gyógy-vizekből következő választékot nyújtja
WINKLER JÁNOS kereskedése Nagyenyeden:

Baross, Bodoki „Matild“, Bodoki „Salus“, Borszéki, Előpatoki, Málnási borviz, Málnási „Mária“, Margit, Parádi arzen, Répáti, Salvator, Sicilia és Sztojka hazai források, továbbá: Carlsbadi, Giesshübli, Gleichenbergi, Levico, Marienbadi, Roncegno és Selters külföldi és végül: Ferencz József, Horgony és Igmándi keserűvizek.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírarugár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.